Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Enhver Sit

Ugeblad
for
Politik og Kristendom.

Redigeret af Henning Jensen og Kristensen-Randers.

№ 42. | Torsdag den 18. Oktober 1888. | 3. Aarg.

Indhold: Den barmhjærtige Samaritan. — Reaktion og Højre. — Ungdomsforeningerne. — Russerne i Horsens. — Landarbejder-Tidende. — Meddelelser. — Bekjendtg.

Den barmhjærtige Samaritan.

En Nutidsprædiken.

Luc. 10, 23–38.

Der var en af de jødiske Lovkyndige, som stod op og spurgte Jesus, hvad han skulde gjøre for at arve det evige Liv. Det var det samme Spørgsmaal, som den rige Yngling engang rettede til ham. Men medens denne virkelig mente det alvorligt med sit Spørgsmaal, han var bekymret for sin Sjæl, saa var dette ikke Tilfældet med denne Lovkyndige. — Der staar, at han spurgte Jesus for at friste ham. Han vilde prøve om ikke Jesus vilde give et Svar, som stred mod den herskende jødiske Theologi. Saadan kan man ogsaa nu tit høre ivrige saakaldte rettroende Kristne spørge en om et eller andet, naar de tror han har en Mening om det, som ikke stemmer med den herskende Theologi. De spørger ikke, fordi de egentlig har nogen Interesse for Svaret i og for sig; men de synes det er saa fornøjeligt, naar de kan fange en Kjætter og saa gjøre Folk bange for ham. Hvis den Lovkyndige, som fristede Jesus, havde levet nu, saa vilde han have spurgt: „Hvad mener Du om Treenigheden“ — eller: „Hvad mener Du om Forsoningen“, — eller: „Hvad mener Du om de evige Helvedesstraffe?“ — Vi skal lægge Mærke til dem, der kommer med den Slags Spørgsmaal, under den ene eller den anden Form. Det er Efterkommere af Farisæerne og de Skriftkloge og Lovkyndige fra Jesu Tid. Og ligesom de, der gjorde den Slags Spørgsmaal, dengang ansaas af andre, og ogsaa af sig selv, for at være de mest gudelige Folk, saadan er det ogsaa endnu.

Det Svar, som Jesus nu gav paa den Lovkyndiges Spørgsmaal, det var der imidlertid dengang ikke noget at sige paa. Da Manden nemlig spørger, hvad han skal gjøre for at arve et evigt Liv, saa svarer Jesus: „Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjerte, og Din Næste som Dig selv.“ Og dette Svar blev dengang anset for fuldstændig rigtigt, saa den Lovkyndige havde ikke noget at sige dertil. — Men hvis Jesus *nu* havde givet det Svar, saa vilde vore Dages Skriftkloge have sagt til ham, at det var galt. Naar man *nu* spørger, hvem det er, der arver det evige Liv, og naar man saa svarer, at det er dem, der elsker Gud og Næsten, saa faar man den Besked, at det er slet ikke Kristendom. Vi kan ikke elske, siger de. Og det er sikkert, at vor Kjærlighed, den er fattig nok. Den er som en Fugl, der har mistet Vingerne, som en Følelse, der mangler Vilje, saa den kan ikke blive til Handling. Men saalænge den ikke er død, saa er den der dog. Og det Menneske der elsker, selv om det er med en fattig Kjærlighed, kan ikke gaa Glip af det evige Liv. Der er et Baand mellem saadant et Menneske og Gud, som selv er Kjærlighed, et Baand der ikke brister, saa længe Kjærligheden ikke er død. — Det er vel sagtens det som Jesus mener, naar han gjentagne Gange nævner Kjærligheden som Betingelsen for at arve Livet.

Men den Lovkyndige vilde alligevel ikke give tabt. Da han ikke kunde komme Jesus til Livs ved det første Spørgsmaal, saa stiller han et andet: „Hvem er da min Næste?“ Hans Mening er den, at det kunde være meget rigtigt, at man skulde elske sin Næste; men Spørgsmaalet var nu, hvem der er min Næste. Saa er det, at Jesus fortæller denne Begivenhed om Manden, der var overfaldet af Røvere og den barmhjærtige Samaritan, som hjalp ham. Og i denne Fortælling, der fremstiller han baade en Mand, som *trængte til* en Næste og en Mand, som *var* en Næste. Og hans Mening er saa aabenbart den, at man skal være Næste for alle dem, der trænger til det.

Det er jo nemlig saa, at der er Mennesker, der er saadan stillet i Livet, saa de egentlig ikke trænger til nogen Næste. Paa en vis Maade kan man jo nok sige, at alle Mennesker trænger til hinanden, saadan ganske i Almindelighed. Men i det virkelige Liv er det jo dog saa, at nogle Mennesker kan godt undvære andres Hjælp, men andre trænger i høj Grad til den. Denne Mand, som Jesus her fortæller om, han kom først til at trænge til en Næste, da Røverne overfaldt ham. Og saadan vil det gaa os alle. Vi kan være stillede saadan, at vi kan hjælpe os selv, og vi kan være stillede saadan, at vi trænger til en Næste. — Der er ingen Tvivl om, at naar Talen er om de rent timelige Forhold, saa er det bedst ikke at trænge til nogen Næste. Sagen er nemlig den, at saadan en Næste er vanskelig at finde. Man kan bilde sig ind, at man har saamange Næster, saa man behøver blot at vælge imellem dem. Men naar der saa bliver Brug, blot for en eneste, saa viser det sig, at man har slet ingen. Vi er saa villige til at indrømme, at alle Mennesker er vor Næste. Men ganske stiltiende forbeholder vi os gjærne Ret til kun at være Næste overfor dem, der ingen Brug har for os. Naar Folk har Brug for os som Næste, eller naar vi har Brug for dem, saa betakker man sig for det meste. Det at *have* en Næste, det kan ikke opvejes med Guld. Det at *være* Næste, det er slet ikke saa behageligt; det er gjærne forbundet med en hel Del Opoffrelse og Besvær.

Jesus Kristus han havde egentlig ingen Næste, da han vandrede her paa Jorden. Der var mange, der holdt meget af ham. Men da det kom til Stykket, da han blev greben af sine Fjender, saa stod han alene. Alle hans Disciple forlod ham og flyede. Derimod *var* han Næste for alle dem, der trængte til ham. De som trængte til ham, enten det nu var de syge eller de sørgende eller Synderne, eller de fattige og ringeagtede, — de gik allesammen bort med en levende Følelse af hvad det vil sige at have en Næste. Og naar vi saa vil spørge, i hvad Retning han var Næste for dem, saa maa vi svare, at han var det netop i den Retning, hvori de trængte til det. Der var noget vist praktisk ved Jesu Kristi Næstekjærlighed. Naar de syge kom, saa helbredede han dem, naar Folk var sultne, saa bespiste han dem, og naar de vilde have aandelig Oplysning, saa talte han til dem. — Og det er aabenbart ogsaa denne praktiske Kjærlighed til Næsten, han vil indskjærpe i denne Fortælling om den barmhjærtige Samaritan. Det er ikke sikkert, at Præsten og Leviten egentlig har været haardhjærtede Mennesker. Men Præsten tænkte maaske, at det var jo hans Bestilling at prædike, og da denne Mand aabenbart var ude af Stand til at høre en Prædiken, saa havde han altsaa ikke nogen Forpligtelse overfor ham. Og Leviten tænkte maaske, at hans Embede var det at undervise Folket, og da denne Mand aabenbart ikke var i Stand til at modtage Belæring og Undervisning, saa havde han ingen Forpligtelse overfor ham. Der fortælles ikke hvad Samaritanens Bestilling var. Men han var en praktisk, menneskekjærlig Mand, og saa bragte han Manden den Hjælp, som han i det Øjeblik trængte til. Og saa kan det jo godt være, at Manden, naar han først var kommet til Kræfter igjen, kunde faa Brug baade for Præsten og Leviten. Men da han laa der paa Vejen halvdød, saa trængte han til Hjælp i rent legemlig Henseende; og den, som bragte ham den Hjælp, det var hans Næste, enten det saa var en Præst eller en Levit eller en Samaritan.

Da Jesus havde fortalt den Lovkyndige denne Begivenhed, saa sagde han til ham: Gaa Du nu hen og gjør ligesaa. Og dermed mente han jo, at naar den Lovkyndige traf nogen, som trængte til hans Hjælp, saa skulde han bringe den Hjælp, som vedkommende trængte til, enten det saa hørte med til hans egentlige Bestilling eller ej. — Det er nu vel ikke rimeligt, at den Lovkyndige har holdt sig dette efterretteligt. Efter alt hvad vi kan skjønne om ham, saa var han ikke af dem, paa hvem Jesu Ord og Befalinger gjorde synderligt Indtryk.

Men det samme siger Jesus nu til den kristne Menighed: Gak Du hen og gjør ligesaa. Det er aabenbart hans Mening, at lige som han selv var Næste for alle dem, der trængte til en Næste, saadan skulde hans Menighed være det samme. Og ligesom han selv bragte den Hjælp, som der netop tiltrængtes, saadan skulde hans Menighed gjøre det samme.

Spørgsmaalet bliver saa først, om der nu er Mennesker, som paa en eller anden Maade er i samme Tilstand som hin Mand, der var falden blandt Røvere. Og Svaret herpaa kan ikke være tvivlsomt. Det er saa vitterligt, saa der ikke kan tvistes om det, at en meget stor Del af Menneskeslægten i vore Dage ligger paa Livets Alfarvej halvdøde af Sult og Kulde, manglende Mad og Klæder og en hel Del af det, som hører med for at kunne leve et virkeligt menneskeligt Liv. Alle disse Mennesker, de trænger til en Næste. Men jeg tror ikke det er nogen Overdrivelse at sige, at de har ingen Næste. Jeg ved nok, at der er mange gode Mennesker, som enkeltvis kan søge at lindre deres Nød. Men det viser sig mere og mere, at alle disse Enkeltmands Bestræbelser forslaar ikke. Om saa alle gode og kjærlige Mennesker vilde give bort alt hvad de ejede, det vilde ikke forslaa, eller det vilde da kun vare en kort Tid, saa var det galt igjen. Det er hele den nuværende Samfundstilstand, der er som en stor Røver, der udplyndrer mangfoldige Mennesker, og gjør nogle enkelte overvættes rige.

Den kristne Menighed burde nu være en Næste for alle disse Mennesker. Og dermed mener jeg ikke alene, at den bør gjøre sit Bedste til at afhjælpe Nøden; men jeg mener, at den bør gjøre sit Bedste for at stoppe den Kilde, hvorfra Nøden kommer. Men der er desværre ogsaa nu noget i, hvad der staar i Fortællingen, at en Præst, der drog den samme Vej, saa den slagne Mand og gik forbi. Og ligeledes en Levit; han gik hen til Stedet hvor han laa, saa ham og gik forbi. — Men det er nu slet ikke min Mening hermed at ville sige noget ondt om Præstestanden

eller om dens enkelte Medlemmer. Jeg tror, at Præsterne er ligesaa gode Mennesker som alle andre, og maaske gjennemsnitlig bedre. Det er heller ikke min Mening, særlig at skyde Skylden paa Præsterne for dette Forhold; thi vi har alle vor Del i Skylden. — Men det er min Mening, at den kristne Menighed staar altfor kold og ligegyldig i hele denne Sag, og at Præsterne ganske vist heri har en stor Skyld. Vi gaar nemlig ud fra, at Præsternes Opgave det er kun at prædike og saa udføre de kirkelige Forretninger, besøge syge og sorrigfulde og lignende. Det, siger Præsterne, er vores Embede, dertil er vi kaldede, og vi har ingen Ret, eller idetmindste ingen Forpligtelse, til at blande os i andre Sager, allermindst i saadanne store Spørgsmaal, som det om Samfundets Ordning. Og de fleste Kristne, de synes at det er meget rigtigt, og at de har heller ingen Forpligtelse til at blande sig i saadant noget. De kan indrømme, at det er galt, som det er, og at det sandsynligvis vil blive værre, at der vil blive bestandig flere og flere, der ligger som hin overfaldne Mand paa Vejen. Men de synes, at det er noget, som de ikke har med at gjøre. De sér det og gaar forbi. Eller ogsaa staar de lidt stille og holder en Prædiken for den slagne Mand, som gaar ud paa, at det er Guds Vilje, og at han maa finde sig i sin Skjæbne med Taalmodighed. Hvis Præsten, som der tales om i denne Fortælling, hvis han havde staaet og holdt en Prædiken for den slagne Mand, og sagt, at det var jo Gud, der havde styret det saadan, at han nu laa der; saa tænker jeg, at den halvdøde Mand, med den Smule Kraft der var i ham, havde sagt, at det var slet ikke Gud, der havde voldet, at han laa der, men det var Røverne, og hvis Præsten derovre havde talt til ham om Taalmodighed, saa tænker jeg den slagne Mand havde sagt, at han maatte hellere række ham en hjælpsom Haand, end tale om Taalmodighed. Og saadan er det ogsaa nu. Det nytter ikke det mindste, at man nu vil prædike for de Folk, der ligger halvdøde paa Vejen, at det er ved Guds Styrelse, at de ligger der. Thi enten siger de, at er det Guds Styrelse, saa er Gud altsaa ond imod den, og saa kan de ikke elske ham. Eller ogsaa siger de, at det er Løgn, at det er slet ikke Gud, der har voldet det, men det er Røverne. Og det er ogsaa meget rigtigt. Kun at de Røvere, der her er Tale om, det er ikke enkelte Mennesker, men det er de bestaaende Forhold.

Nej, Prædikener kan ikke raade Bod paa dette Onde, det kan kun en gjennemgribende Forandring i de bestaaende Forhold. Skal den kristne Menighed være en Næste for alle de Mennesker, der ligger saadan som hin Mand, saa maa den arbejde henimod, at de Forhold, som frembringer saadanne sørgelige Resultater, de bliver forandrede. Ethver kristent Menneske, og særlig enhver kristen Præst, maa komme til at træde op mod Samfundstilstande, der røver baade legemlig og aandelig Sundhed og Kraft fra en stor Del af vore Medmennesker. Vilde den kristne Menighed og den kristne Præstestand gjøre det over hele Verden, saa havde den allerede ved denne sin Optræden gydt Olie og Vin i den slagne Mands Saar, og saa vilde den have Magt til og faa Kraft til at bære ham ind i Herberget, det vil sige ind i et lykkeligt, skjønt og ædelt, menneskeligt og kristeligt Liv.

Og som det er med den kristne Menighed og med Præsten, at de maa tage fat for at bringe Hjælpen, saadan som Hjælpen tiltrænges, saadan er det ogsaa med Leviten, det vil sige med Oplysningen. Ligesom vi har havt den Tro, at naar vi blot prædikede for Folk og fik dem til paa en udvortes Maade at slutte sig til Kristendommens Sandheder, saa blev nok alting godt, — saaledes har vi ogsaa havt den Tro, at naar vi blot kunde give Folk Oplysning, saa vilde nok alting rette sig. Men det, som hin slagne Mand trængte til i det Øjeblik, det var ligesaa lidt Oplysning som Prædikener, det var legemlig Hjælp. Jeg tror, der er hos mange i vore Dage en god Vilje til at være Næste for den lidende Del af Menneskeheden. Men vi kan ikke komme til at tage fat ved den rigtige Ende. Vi kommer med Prædikener og vi kommer med Oplysning og Undervisning. Og det kan godt være, at baade Prædikenerne og Undervisningen bliver bestandig bedre. Men hvad kan det nytte, naar det som der trænges til, er Olie og Vin, Mad og Drikke og Klæder og et Herberge, et lyst og venligt Hjem. Den, som kan skaffe det til alle hæderlige Folk, det er den lidende Menneskeheds Næste, den barmhjertige Samaritan. Og naar han har gjort sin Gjerning, saa bliver der nok Brug baade for Præst og Levit. Men indtil det er sket, maa baade Præst og Levit helst blive Samaritaner.

Reaktion og Højre.

Et Højreblad — „Dagens Nyheder“ — gjorde mig for kort Tid siden opmærksom paa, at naar jeg gjorde Højre og Reaktion til et og det samme, saa var dette ikke rigtigt. Dette er sandt, for saa vidt som man tager det Ord Reaktion i sin egentlige sproglige Betydning, thi saa betyder det, at man vil føre Samfundet tilbage til *svundne* Tilstande, at man vil gjenoprette Samfundsformer, som hører svundne Tider til, og det er der ganske vist kun meget faa Højremænd, der vil. — Men i politisk Tale plejer man gjærne at bruge det Ord Reaktion, om konservative Politikere. Dette er nu ganske vist ikke rigtigt, da „konservativ“ betyder, at man vil bevare de *bestaaende* Tilstande. — Nu er der imidlertid ikke faa Højremænd, der vil gjøre Indsigelse imod, at de ere konservative i den Forstand, at de skulde være Modstandere af Reformer, og paa den anden Side er der ikke faa Venstremænd, der vil forsikre, at de ere konservative, for saa vidt som de ikke tænker paa at foretage nogen grundig Forandring i den bestaaende Samfundsorden med Hensyn til Ejendomsfordelingen og sligt — Og begge Dele er rigtigt. Der er Højremænd, der ere Reformvenner, — altsaa ikke „kon-

servative", og der er Venstremænd, der vil bevare den bestaaende Samfundsorden i alt væsenligt, og altsaa for saa vidt ere „konservative".

Denne forskjellige Betydning, hvori Ord, der hyppig anvendes i det politiske Liv, kan bruges, afstedkommer en ikke ringe Forvirring, og jeg skulde for mit Vedkommende ikke have noget imod, at denne Forvirring ophørte, saa at man blev enig om at lægge en vis bestemt Mening ind i disse forskjellige Ord. Man burde da kun bruge Ordet „reaktionær" om dem, der vilde føre en svunden Tids politiske og sociale Tilstande tilbage igjen. Ordet „konservativ" burde da bruges om dem, der vil bevare den bestaaende Samfundsorden i alle væsentlige Træk, og Ordet „radikal" maatte da bruges om dem, der under en eller anden Form vilde bort fra den bestaaende Samfundsorden. — Man vilde da kunne tænke sig følgende 4 Partier. 1. Et reaktionært Højre, som i politisk Henseende vilde have Folket bort fra Statsstyrelsen og lagt denne udelukkende enten i Kongens eller i en priviligeret Samfundsklasses Haand, og som i social Henseende vilde vende tilbage til den Tilstand, at Arbejderne var personlig afhængige af Arbejdsgiverne. 2. Et konservativt Højre, som vil bevare Folkets Indflydelse paa Statsstyrelsen, men lægge Tyngdepunktet for denne enten hos Kongen eller en priviligeret Klasse, og som i social Henseende vil have, at Arbejderen skal være personlig uafhængig af Arbejdsgiveren, men som kun vil gjøre lidet eller intet for hans økonomiske Uafhængighed. 3. Et konservativt Venstre, som i politisk Henseende kæmper for Folkets Selvstyre, og i social Henseende vil være med til større eller mindre Reformer, navnlig saadanne, som kan komme Smaafolk tilgode, men som dog vil bevare den bestaaende Samfundsorden som Grundlag for hele Udviklingen. 4. Et radikalt Venstre, som politisk holder paa Selvstyret, og som, naar Tiden kommer, vil benytte Selvstyret til at indføre en ny Form for Samfundets Ordning, hvorved en ligeligere Fordeling af de aandelige og materielle Goder bliver muliggjort.

Der er formodentlig i ethvert Samfund — ogsaa i vort — Stof til 4 saadanne Partier, og det er vel ogsaa muligt, at de i Tidens Løb vil fremkomme. Den nuværende Partideling her i Landet i ét stort Højre og ét stort Venstre er usund og usand. Ulykken for os har været den, at vore Partier har været og endnu kun er *politiske* Partier og ikke tillige *sociale* Partier. Det, som giver Socialdemokratiet sin Styrke, er, at det — i det mindste for Øjeblikket — sætter det sociale Program som Nr. 1, det politiske først som Nr. 2. Der er vist ingen Tvivl om, at havde Venstre gjort det samme, saa havde det været længere fremme, end det nu er. — Det er en farlig Sag at gjøre et blot og bart *politisk* Program til sit et og alt. Det ender let enten med en afgjort Sejr eller et afgjort Nederlag. Der er ingen Mellemvej mulig; enten vinder man helt eller taber helt. De Partier derimod, der gjør det sociale Program til Nr. 1, de sætter ikke alting paa ét Kort. De er glade ved at nærme sig deres Maal i Stormskridt, men de lider ikke noget Nederlag, selv om de kun kan nærme sig Maalet i smaa Skridt. Og de har Mulighed for at kunne slutte foreløbige Overenskomster med forskjellige politiske Partier for at opnaa et eller andet. — Kampen mellem *politiske* Partier bliver let raa og brutal, fordi det er en Kamp om *Magten*. Kampen mellem sociale Partier *kan* føres mere hensynsfuldt, fordi det i første Række er en Kamp om *Retten*. — Men bliver denne Kamp en Gang en Kamp om Magten, saa bliver den selvfølgelig værre end den politiske Kamp. — Politiske Partier slaas ikke, — de skjælder kun hinanden ud. — Sociale Partier véd, at kan de ikke tale sig til Rette med hinanden, saa kommer de til at slaas, indtil en af Parterne bliver paa Pladsen.

Ungdomsforeningerne.

Fællesmødet. Det var en ren Fornøjelse at overvære det Møde. Den sædvanlige danske Kivagtighed og brede Snakkesalighed var nemlig ikke sluppet med i de Unges Lag. En lille Meningsforskjel opstod der naturligvis af og til, og der var altid rigeligt Oplag af *Talere*, der ogsaa nok kunde blive *varme*. Men gjennemgaaende fattede de sig med priselig Korthed — en temmelig usædvanlig Egenskab i dette Land, hvor Talen ellers altid gjøres saa lang, som Taleren paa nogen optænkelig Maade kan trække den ud, — men ikke des mindre en Egenskab, som vi særlig maa se at lægge os efter ved Forhandlingsmøder og andre Steder, naar mange Meninger skal høres. — Den imellem de Gamle allestedsnærværende Strid om *Danmark* og *Evropa* eller om Kejserens Skjæg, om man hellere vil, — den mærkede man heller ikke noget til imellem de Unge. Folk, der havde overværet Venstres Delegeretmøde, sagde derfor ogsaa, at de Unges Møde gik endnu mere roligt, kortfattet og klart end de Gamles. Det var vi naturligvis gruelig stolte af, thi det lover godt for Fremtiden. Blot vi nu ikke lader Katten høre det, saa *Danmark* og *Evropa* alligevel en skjøn Dag stikker Hovederne op imellem os. Naar Luften overalt er ladet med Elektricitet fra de to frygtelige Batterier, er det ikke saa nemt at undgaa en „Strøm", og det fejler vel ikke, at der hist og her vil blive gjort Forsøg paa at gjøre de Unge fortrolige med Kejserens Skjæg. Der blev f. Eks. i Fjor prøvet paa det et Sted ovre i Jylland. Da de Unge havde dannet en *Ungdomsforening*, fandt nogle af de Ældre, at den var for *evropæisk*, og saa dannede de en ny Forening, som de kaldte — „*dansk* Ungdomsforening for N. N. Sogn". Det ydre Kjendemærke paa *Danskheden* var det, at man regnede de Gamle med til de Unge. Siden er dog nok *Danmark* og *Evropa* i N. N. Sogn gaaet op i en højere Enhed. Maaske det kan være et godt Varsel om, hvorledes det vil gaa med de nu saa

vigtige Stridspunkter, naar de Unge kommer til Valgurnen.

Endelig fik vi da presset noget mere ud af Programmet. Efter to Aars Forløb var det vel heller ikke for tidlig. Men nu er det forhaabentlig sagt med tilstrækkelig Tydelighed, at vi vil bekæmpe *Militarismen*. Og skulde der endnu være Medborgere, som savner Klarhed i den Retning, er der intet i Vejen for, at Styrelsen ved den nøjere Udarbejden af Programmet kan tale endnu mere rent ud af Posen. At vi skulde bekæmpe Militarismen var i hvert Fald ingen af de Delegerede i Tvivl om. *Militarisme*, *Kongedømme* og *Drikkeri* er et Trekløver, som Ungdommen ikke synes at have noget godt Øje til. Naar man denne Gang nøjedes med en *Henstilling* til Foreningerne angaaende Spørgsmaalet om *Kongedømme eller Republik*, var det paa Grund af den knappe Tid. Men de enkelte Foreninger kan derfor lige fuldt skaffe sine Medlemmer al fornøden Oplysning om dette Spørgsmaal. — Mødets Udtalelse om *Drikkeriets* Indskrænkning til det mindst mulige ser maaske noget uskyldigt ud. Men ingen Delegeret vil være i Tvivl om, at det betyder Afskaffelse af Drikkeriet ved de Unges Møder og Fornøjelser.

Styrelsen fik sine behørige Dask, og en Del af de gamle Medlemmer blev heldt ud. I enkelte Tilfælde blev der vistnok rettet Bager for Smed. Men de Unge viste dog ogsaa, at de kunde lade Naade gaa for Ret, idet de gjenvalgte Formanden og J. Frederiksen. Redaktør Petersen tjente iøvrigt sin Syndsforladelse ved sin udmærkede Ledelse af Mødet. Men klog af Skade gav Forsamlingen den ny Styrelse det Paalæg, at Programmet skulde være udarbejdet inden Jul. Det kan altsaa ikke denne Gang vare *to Aar*, inden Styrelsen lader høre fra sig. Det er dog altid en Trøst. Men det er ikke nok dermed, at Styrelsen kommer til at arbejde. Der maa ogsaa agiteres for Programmet ude i Kredsene. Der maa holdes Foredrag om det, forhandles om det og agiteres for det Mand og Mand imellem, saa der kan være noget at vise frem til næste Fællesmøde om tre Aar. — Naar vi kun holder Fællesmøde hvert tredje Aar kommer det ellers ikke af Mangel paa Stof. Det kommer bare af, at de Gamle endnu raader for Pengekassen.

Jens Peder Sundbo.

Russerne i Horsens.

(Opskreven efter mundtlig Forælling, af *Anton Nielsen*),

Folk har vel nu næsten glemt, at der i Slutningen af det forrige Aarhundrede og et Stykke ind i dette var et russisk Hof i Horsens. Det var nogle landsforviste Prinser og Prinsesser, som boede i en Bygning, der kaldtes „Palæet.“ Den sidste af dem døde 1807. Hvert Aar kom nogle højtstaaende russiske Embedsmænd eller Officerer for at se, hvorledes de landflygtige havde det, og for at forvisse sig om, at de forholdt sig rolige og ikke tænkte paa at forlade deres Exil.

Fra denne lille Hofstat fortælles følgende Historie:

En Gang bestod det aarlige Tilsyn af en General med sit Følge. Der blev holdt nogle Gilder for ham ved det lille Hof, og de Danske, som var ansatte der, gjorde snart den sørgelige Erfaring, at Generalen var deres Mester i at drikke. Det var tungt for dem at tænke, at Generalen skulde rejse til Rusland med den Forestilling, at de Danske var nogle Stympere ved et Drikkebord. Hoffolkene ledte forgjæves i deres Hukommelse om en Mand, der kunde tage Kampen op med Russeren. Endelig hørte de, at der skulde være en Fanesmed (Militærsmed) ved Hestfolket i Horsens, han skulde være den værste Drikkebroder, nogen havde kjendt. De fik fat i ham, men da det var en plump, fordrukken Haandværker, som kun kunde tale Dansk, saa kunde de ikke anse ham for præsentabel ved Hoffet, — og det var jo tungt, da Danmarks Ære stod paa Spil. Men en af Hoffolkene tilbød sig at gjøre Fanesmeden i Stand, saa at de kunde tage ham med i Laget, og Hofmanden underviste ham da saaledes:

„Vi skal sørge for, at Du kommer til at sidde lige over for Generalen, som Du skal drikke paa Pelsen. Hver Gang, Du vil drikke, saa løfter Du dit Glas, ser paa ham og siger: A vous, monsieur! Det betyder omtrent det samme, som naar vi siger: Deres Skaal, min Herre! Kan Du nu huske det? A vous, monsieur!“

„Ja, endnu kan jeg, men jeg véd ikke, om jeg kan blive ved. Vil De ikke skrive det op paa et Stykke Papir?“

Smeden fik Papiret og blev formanet til at læse godt over.

Næste Aften skulde Slaget staa. Smeden blev afhentet i god Tid. Han blev puttet i en russisk Galladragt, blev præsenteret som Embedsmand for de fremmede og blev anbragt ved Bordet lige over for den uovervindelige General. Da Maaltidet var forbi, skulde Drikkelaget først for Alvor begynde. Smeden tog nu for Alvor fat og hvert Øjeblik hævede han sin Pokal og sagde, hvad han skulde sige, men rigtignok med dansk Udtale af Ordene i Stedet for fransk. Generalen lagde ikke Mærke dertil, heller ikke til Smedens underlige Væsen; det var ham jo blot om at gjøre at finde en værdig Modstander.

Der blev ført en livlig Samtale paa fransk. Smeden lod dem snakke, han passede sit. Efterhaanden, som det led ud paa Aftenen, maatte alle Herrerne, den ene efter den anden, opgive Kampen, der nu kun førtes imellem de to Bersærker. Det var nogle ugudelige Masser af stærk Vin, de skyllede ned, men de syntes lige saa ædru, som da de begyndte. Endelig tabte Smeden Taalmodigheden og besluttede sig til en Kraftprøve, der maatte blive afgjørende som Tapperhedens Maal. Paa Buffeten stod en Træspand med Is, i denne blev Vinflaskerne sat ned for at afkjøles; men nu gik Smeden hen og tog Flaskerne

af Spanden, tømte den for Is og Vand, og derpaa hældte han den ene Flaske Vin efter den anden ned i Spanden, indtil den blev hel fuld. Saa bar han den fulde Spand hen til sin Plads udfor Generalen, derefter greb han den med begge Hænder, nikkede til sin Modstander og sagde:

„A vaavs, Du gamle Kamel!"

Det var alt det franske, han kunde huske, men drikke, det kunde han, for med disse Ord sætter han Spanden for Munden og slipper den ikke, før han har drukket hver Taar. De af Selskabet, som endnu havde Syn for Stordaad, raabte Bravo i høje Toner, men Russeren forblev kold, da han mente at kunne gjøre den samme Heltegjerning. Han udbad sig Spanden fyldt, derpaa bukkede han pænt for Smeden og sagde:

„A vous, Monsieur!" og saa begyndte han at skylle i sig. Han drak ogsaa tappert, til han havde naaet at tømme Halvparten, men saa begyndte hans Øjne at staa stive i Hovedet. Derpaa lukkede de sig, og nu gled han langsomt ned under Bordet, med baade Spand og Vin over sig.

De Danske udbrød nu i højrøstet Jubel, ligesom fordum over Uffes Sejr, thi nu var Fædrelandets Ære reddet. Generalen blev besørget til Sengs. Han var noget skamfuld over sit Nederlag, da han vaagnede næste Dag, men befandt sig ellers vel. Han havde nok haft sig en slem „Kæfer", men der skulde mere til for at ødelægge en „gammel Kamel", særlig en russisk. Senere hen forlangte Russerne, der kom til Horsens, aldrig at drikke til Pægls med de Danske.

Landarbejder-Tidende.

Ved *Jens Peder Sundbo.*

Kvindernes Valgret. Imellem de Spørgsmaal, som Indbyderne til Landarbejdermødet havde sat paa Dagsordenen, var ogsaa *Kvindernes kommunale Valgret.* Det kunde vel nok siges, at dette Spørgsmaal ikke vedkom Landarbejderne mere end alle andre Mennesker. Men det var utvivlsomt rigtigt, at det ogsaa kom til at staa imellem Landarbejdernes Krav. Det er jo et brændende Spørgsmaal. Der har været et Lovforslag om den Sag fremlagt i Rigsdagen, og der kommer et Forslag igjen i Aar. Det er altsaa for saa vidt et *praktisk* Spørgsmaal. Og alene af den Grund burde Landarbejderne udtale sig om det, for ellers kan Sagen let blive bilagt paa den her til Lands almindelige Vis, at de rige faar Valgretten, medens de fattige bliver smurt om Munden med Taalmodighed. Og den Slags *kvindelig Valgret* var noget nær det værste, vi kunde faa, for det er de jævne, arbejdende Kvinder, som føler, hvor Skoen trykker, og som derfor ogsaa trænger haardest til Valgretten. Og det er dem, der efterhaanden skal tilføre vor Fattigpleje og vort Skolevæsen det større Maal af Menneskekjærlighed, som man med Rette venter sig af Kvindernes Deltagelse i det offentlige Liv. Der sker ingen Forandring til det bedre, fordi Kammerherrernes, Godsejernes og Proprietærernes Fruer faar Valgret. De vil stemme i samme Retning som deres Mænd. Maaske de endogsaa vil være en Streg mere konservative end Mændene. For det er heldigvis en Misforstaaelse, naar det undertiden fremstilles, som om alle Kvinder var Engle og alle Mænd Djævle, og at Kvinderne derfor altid vil stemme for en bedre Fattigpleje end Mændene. Det er ganske vist noget, man undertiden træffer, at Fruen er bedre ved de fattige end Proprietæren. Men det modsatte er ligesaa ofte Tilfældet. Og det skulde ikke undre mig, om Reglen var den, at Tjenestefolk paa de større Gaarde satte mere Pris paa Herren end paa Fruen. Sikkert er i hvert Fald det, at en Kvinde, der for Alvor har levet sig ind i den for fine Kredse almindelige Tankegang om Arbejdernes Fraadseri og Drukkenskab, — hun er noget mere karrig mod de fattige, end Mændene nogen Sinde er. Og det er ganske naturligt, for Kvinderne er ikke just *bedre*, men de er mere **inderlige** end Mændene. Naar de er konservative, saa er de rigtig for Alvor sorte. Men naar de kommer paa Frihedens Side, saa er de ogsaa til Gjengjæld mere frisindede og menneskekjærlige end vi Mænd. Vi er saa ofte kun halvt med, vi har det ene Ben udenfor og det andet indenfor, — derfor bliver det til saa lidt for os. Men naar Kvinderne først kommer med, saa giver de sig helt hen til den Sag, de vil tjene. Derfor har vi netop saa haardt Brug for deres ihærdige Arbejde. De kan bringe mere Sandhed og Varme ind i vort offentlige Liv.

Men hvis man venter sig store Mirakler af Kvindernes *kommunale* Valgret, saa gjør man Regning uden Vært. Saa længe Flertallet i vore Sogneraad vælges af Proprietærerne, saa er der ikke meget for Arbejderne at bringe ud af den Valgret. Naar Flertallet i Forvejen er valgt, er det en temmelig simpel Trøst, at man bagefter kan faa en lille Finger med ved Mindretallets Valg. I Særdeleshed kan det intet hjælpe at nøjes med kommunal Valgret for de ugifte *skatteydende* Kvinder, og det var jo kun denne Ubetydelighed, Lovforslaget fra sidste Vinter tog Sigte paa. Det bliver kun noget for Kammerherreinder og Proprietærenker. Og ad den Vej vil vi derfor blot faa de konservative Elementer forstærket i vort offentlige Liv, medens der bliver lige lidt af Frisind og Menneskekjærlighed. Naturligvis har Kvinderne Ret til den samme kommunale Valgret som Mændene. Men det er noget gyseligt Nonsens, naar det fra Kvindeagitationens Side fremhæves, at de Kvinder, der har store Ejendomme, trænger haardest til Valgretten. Hvis det er Ejendommene man ønsker Valgret for, saa er det store Hartkorn netop bedre forsørget end noget som helst andet i dette Land. Og hvis det er Menneskene, man vil skaffe Valgret, saa maa de mest fortrykte vel trænge haardest til denne Ret. Saa blev det vel de arbejdende Kvinder og ikke Proprietærfruerne, der skulde have Valgretten først.

Men der er ingen af dem, der skal have den *først.* De skal have den alle paa én Gang som en

Menneskeret. Hvis de gamle Herrer fra Landsthinget i Stil med deres hele romantiske Syn paa „Kvinden" kom og faldt paa Knæ for hende med den Bøn, at hun endelig vilde nøjes med den kommunale Valgret, saa var det menneskeligt, om hun som sædvanlig lod Naade gaa for Ret, — for saa bagefter at arbejde videre for den politiske Valgret. Men at begynde alene med den kommunale, det er en betænkelig Sag, — for naar de konservative Magter sér, at vi ikke tør lukke Munden ordentlig op, saa giver de slet ingenting. De véd nemlig godt, at den politiske Valgret staar bagved, og at hele Haanden gaar i Kjøbet, naar de først giver Kvinderne den lille Finger. Men de vèd tillige, at der ingen offentlig Mening rejses paa det Spørgsmaal, om de ugifte skatteydende Kvinder skal have kommunal Valgret. Saa lidt sætter et mageligt Folk som det danske sig ikke i Bevægelse for. Men naar de gamle Herrer ikke behøver at frygte den offentlige Mening, og de sèr al Landsens Ulykke i Kvindernes Valgret, saa er det virkelig ikke godt at vide, hvad der skulde bevæge dem til at give Kjøb.

Derfor blev der paa Mødet i Kjøbenhavn af en Delegeret fra Præstø Amt, Frk. Sofie Jørgensen fra Orup, forelagt en Udtalelse, der fordrede baade kommunal og politisk Valgret for Kvinder. Og denne Udtalelse blev vedtaget med stort Flertal, medens den *bare kommunale Valgret*, som „Dansk Kvindesamfund" med krampagtig *Inderlighed* fastholder til det yderste, kun fik nogle faa Stemmer. — Paa den politiske Valgret vil der kunne rejses en offentlig Mening. Det er noget, som Landbokvinderne kjender lidt til, og som de navnlig har lært at sætte saa megen Pris paa i de senere Aar, medens den kommunale Valgret og dens Brug kun er lidet kjendt imellem dem. Det fejler heller ikke, at vi faar en anden Fattigpleje og en anden Skolelov, naar *alle* Kvinder faar politisk og kommunal Valgret, men vel at mærke, saa maa de arbejdende Kvinder ogsaa med, for det er dem, der vèd, hvor Skoen trykker de fattige gamle og de fattige Børn. Det er om denne *almindelige* politiske og kommunale Valgret for *alle*, at Slaget kommer til at staa. Det er den, de gamle Mænd i Landsthinget er saa bange for. Enkelte af dem kan maaske leve paa bibelske Forskrifter, men gjennemgaaende er de saamænd ikke bange for at give de rige skatteydende Kvinder kommunal Valgret eller for at give deres egne Fruer Valgret, for de vèd naturligvis godt, at disse Fruer og Frøkener vil give Pengene ud til den samme Militarisme, de samme Kongeborge og de samme Snurrepiberier, som de selv giver dem ud til. Men de frygter for, at de *fattige Kvinder* skal faa Haand i Hanke med Pengekassen. Det er dèr, Hunden ligger begravet. Og naar vi skal have et Lovforslag om den Sag frem igjen, maa det derfor være affattet saadan, at det ogsaa tager de arbejdende Kvinder med.

Ulykkesforsikring. Ind under Ministeriets Forslag om *Arbejdernes Sikring mod Følgerne af Ulykkestilfælde under Arbejdet* kommer Arbejdere, Husmænd, ubemidlede Haandværkere og Næringsdrivende, lavt lønnede Bestillingsmænd og ligestillede Mænd og Kvinder. De maa dog ikke selv have foranlediget Ulykken med Forsæt eller ved grov Uagtsomhed, og for at komme i Betragtning maa de have lønnet Arbejde hos en Arbejdsgiver ved følgende Virksomheder: Landbrug, Havebrug og Skovbrug, herunder Arbejde ved alle Arter af Landbrugsmaskiner og ved Mergel-, Ler, Sand- og Grusgrave samt Pasning af Kreaturer. Den egentlige Husgjærning ved Landbruget danner dog en Undtagelse. Industrielle Virksomheder, hvorved der anvendes Damp, Vind, Vand, Gas osv. som Drivkraft. Andre farefulde industrielle Virksomheder og Teglværksdrift, Arbejde ved Bygningshaandværk, — paa Tømmerpladser, i Stenhugger- og andre Værksteder, — samt Brøndgravning. Losning og Ladning af Skibe, Arbejde paa Pakhuse og Skibsværfter. Vej- og Vandbygnings- samt Opmudringsarbejder og Arbejdskjørsel, naar Arbejdsgiveren driver disse Virksomheder som Erhverv. Søfart og Fiskeri med danske Fartøjer. — *Understøttelsen* fastsættes i Forhold til den tilskadekomnes Arbejdsfortjeneste, dog ikke højere end til $^3/_5$ af denne. Indenfor denne Grænse bestemmes Understøttelsen i Forhold til Arbejdsevnens Indskrænkning, og den vedvarer, indtil Arbejdsevnen atter har naaet sin fulde Højde. — Er den tilskadekomne Medlem af en *anerkjendt Sygekasse*, modtager han Hjælpen fra den Dag, da Sygekassens Hjælp ophører. Men er han ikke Medlem af en saadan Sygekasse, tilkommer Understøttelsen ham først efter 26 Ugers Forløb. Hvis han er berettiget til at erholde sin Hyre, Løn eller lignende Indtægt til et senere Tidspunkt, faar han først Understøttelse, naar de andre Rettigheder ophører.

Omkommer en Arbejder som Følge af Ulykkestilfældet, bliver der i Begravelsesomkostninger udredet henholdsvis 50 Kr., 40 Kr. og 30 Kr., eftersom han boede i Kjøbenhavn, en Kjøbstad eller paa Landet. Den forulykkedes Enke og de ved en Mands eller Kvindes Død efterladte Børn under 15 Aar faar desuden en aarlig Pengeunderstøttelse, der for Enkens Vedkommende daglig maa udgjøre 14 pCt. og for hvert Barn 7 pCt. af den forulykkedes Arbejdsfortjeneste. Den samlede Sum maa dog ikke overstige 35 pCt. af Arbejdsfortjenesten. I saa Fald knappes der af paa Børnenes Portioner. Understøttelsen ophører for Enken, naar hun gifter sig, og for Børnene, naar de fylder 15 Aar. — Hele Ulykkesforsikringen kommer fra en under Indenrigsministeriet hørende *Anstalt*, der ledes af en af Kongen udnævnt Bestyrer, som lønnes af Statskassen. Under Bestyreren ansættes to Fuldmægtige, der ogsaa udnævnes af Kongen. — Ved hvert Aars Udgang sondres Understøttelserne i tre Afdelinger: 1) Land-, Have- og Skovbrug, 2) Industrielle Virksomheder osv. og 3) Søfart og Fiskeri. Det paa hver Afdeling faldende Beløb bliver opkrævet ved Ligning og anvendt til Dækning af det foregaaende Aars Understøttelser. I Forbindelse hermed opkræves for hver Afdeling i de første 11 Aar et nærmere fastsat større Beløb, som med Tillæg af de aarlige

Renter skal danne en Fond, hvoraf Understøttelserne forskudsvis kan afholdes. Indenrigsministeren bestemmer, om Renterne af en Afdelings Fond efter 11 Aars Forløb eller først til et senere Tidspunkt kan anvendes til delvis Dækning af Understøttelserne. —

Statskassen udreder for det første Aar og senere, hvis det behøves, de fornødne Forskud til Anstaltens Udbetalinger. — Denne Lovs Bestemmelser kommer ikke til Anvendelse paa Statsinstitutioner eller deres Arbejdere. Hvis en Kommune forpligter sig til i paakommende Tilfælde at udrede de i Loven fastsatte Understøttelser af sin egen Kasse, kommer den og dens Arbejdere heller ikke ind under Lovens almindelige Regler.

Vi skal senere komme tilbage til denne saavel som til de anerkjendte Sygekasser.

Meddelelser.

Sidst i November kommer jeg til Jylland for at holde nogle Foredrag. Hvis man flere Steder der ovre ønsker Foredrag af mig til den Tid, bedes man om at meddele mig det snarest

Jens Peder Sundbo,
Hjørlunde ad Slangerup.

Dr, Winkel-Horn, der er bekjendt som dygtig Oplæser af danske Digterværker, særlig humoristiske, er atter i Aar villig til at tage ud til demokratiske Foreninger for at læse op. Redaktionen anbefaler Foreninger at benytte dette Tilbud. — Man henvender sig enten til Henning Jensen eller til Dr. Winkel-Horn, Blaagaardsgade 15, Kjøbenhavn, N.

Salling Højskole

v. Jebjerg St.

Vinterskolen begynder den 3. Novbr. Der gives udvidet Undervisning for dem, der ønsker det.

Axel Axelsen.

Askov Lærlinger

mindes herved om, at Bidragene til „Foreningen af Askov Lærlinger" for 1888 helst maa samles og indsendes **inden 1. Novbr.** d. A. til Undertegnede. Pengene anvendes udelukkende til Understøttelse for trængende Højskolelærlinger, og hidtil er understøttet 20 Mænd og 27 Kvinder med ialt 2925 Kr.

Dalum Landbrugsskole v Odense,
d. 24. September 1888.

P. St. V.
Hans Appel.

Vestbirk Højskole

ved Horsens aabnes 3. November. 4 faste og 2 Timelærere. — **Haandværkerafdelingen ledes af Arkitekt Anton Hansen.**

Grønvald Nielsen.

Dalum Landbrugsskole

ved Odense,

Landbrugsundervisningen for Karle begynder 4. Novbr. Skoleplanen sendes paa Forlangende. — Lærere: Havebrugskand. Jakob E Lange, Landbrugskandidaterne Niels Anton Hansen, Hans Appel og Jørg. Petersen (Bårse) Forstander.

Brokbaand, Suspensorier,

Mavebælter, Moderbandager, Menstruationsbind, Urin- og Navle-Bandager, Douche-Apparater, Clysopumper, Indaandings-Apparater, Respiratorer, Høre-Rør, Isposer, Mælkesugere, Elastiske Strømper, alle Sorter Bind, alle Slags Sprøjter, Luft- og Vandpuder sælges og udlejes, **Underlag til Sygesenge**, Stikbækkener, Elastik, Knive og Saxe, Forbindkasser, **Sygeplejeartikler** og **Forbindstoffer** m. m. tilbydes i stort Udvalg af

Th. Bjering,
Etablissement for Sygepleje-Artikler,
1, Frederiksberggade 1,
„Røde Kors", ved Siden af Apotheket.

Rødkilde Folkehøjskole

paa Møen.

Karleskolen begynder den 3dje Novbr. og varer i 5 Maaneder. Særskilt Undervisning for Bygningshaandværkere. 150 Kr. for hele Skoletiden.

J. H. Andersen.

Emdrupborg Højskole.

Karleskolen, der som sædvanlig er delt i 3 Afdelinger: Folkehøjskolen, Landboskolen og Byggehaandværksskolen (den tekniske Klasse) begynder den 5te November og varer i 5 Maaneder. Betalingen er 30 Kr. om Maaneden. Indmeldelser modtages af Forstanderne, Folkethingsmand **J. T. A Tang** og Kandidat **N. Tang**, paa Emdrupborg ved Kjøbenhavn.

Emdrupborg Kvindeseminarium,

som forbereder til Lærerinde- og Præliminærexamen, optager ny Elever til Novbr. Den aarlige Betaling for Undervisning, Kost og Bolig er 480 Kr. Indmeldelser modtages af **N. Tang** paa Emdrupborg ved Kjøbenhavn.

Kvindeseminariet i Horsens

forbereder til Skolelærerindeeksamen og alm. Forberedelseseksamen. Nye Kursus begynder 5. Novbr. **E. Buchwald.**

Søgaard Kostskole,

Vamdrup.

Til Novbr. optages Elever i begge Skolens Afdelinger. Den aarlige Betaling i Sprogklassen 450 Kr., — 33 Kr. maanedlig i Højskoleafdelingen.

Elise Lindberg.

Undertegnede anbefaler sit velassorterede Lager af reelle Vine, Rom, Cognac, Puncheessentser & Likører.

Særlig anbefales en mild og styrkende
hvid Oportovin
som fortrinlig for saadanne Syge, hvem Lægerne tilraader at drikke Vin.

Pris pr. 1/1 Btl. 2 Kroner.

Peter Buch,
Halmtorvet 8, Kjøbenhavn V.

Stenum Højskole

ved Brønderslev St.

aabnes for Karle den 4de Novbr., hvilken Dag Elevernes Tøj vil blive afhentet paa Brønderslev St Foruden Undervisning i alm. Højskolefag tilbyder Skolen Undervisning i **svensk Gymnastik og Husflid.** Haandværkerekan faa Undervisning i Bygningstegning. Indmeldelser modtages af

Jørgen Jerkelsen.

Enhver Sit.

Redaktører: Henning Jensen og Kristensen-Randers.

„Enhver Sit" behandler politiske, sociale og kristelige Spørgsmaal.
Udgaaar hver Torsdag Aften til en Pris af 1,25 Øre Kvartalet.
Demokratiske Foreninger, som bestiller et større Antal Eksemplarer, faar Rabat
Bekjendtgjørelser 10 Øre Linjen. Rabat gives for Bekjendtgjørelser, der indrykkes mindst tre Gange.
Bladet kan bestilles hos Landpostbudene eller paa Postkontoret.

Ansvarhavende Redaktør **Henning Jensen.** Trykt hos Rasmussen & Olsen. — Kbhvn.